

MAAELUMINISTEERIUM

Maaparandusseaduse muudatustest

Olev Krist
Maaeluministeerium

Üldiselt

Eelnõu II lugemine on kavandatud 09.05 ja III lugemine 16.05

Maaparandus on tegevus maatulundusmaa viljelusväärtuse suurendamiseks ja keskkonnakaitseks.

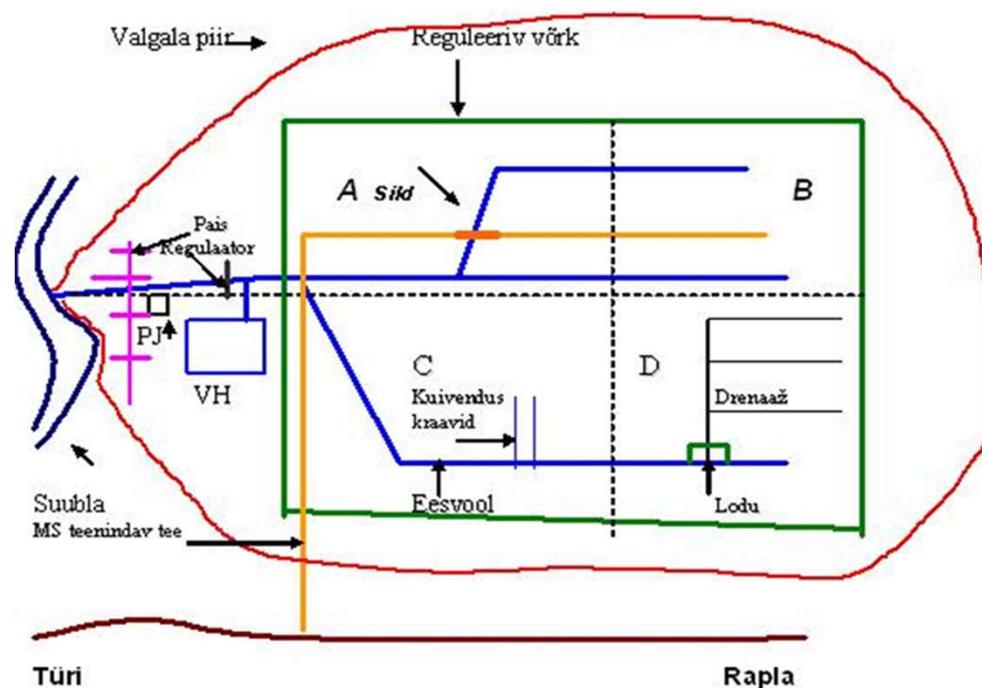
Kuivendatud on 1,36 milj ha maatulundusmaad, sh 640 tuh ha põllumajandusmaad ja 724 tuh ha metsamaad. 25 aastaga on kuivendatud põllumajandusmaa vähenenud 100 tuh ha võrra.

Maaparandusseadus on eriseaduseks EhS-le ja MTÜS-le

Maaparandus kui tegevus jaguneb neljaks:

- 1) uue maaparandussüsteemi (edaspidi *süsteem*) ehitamine;
- 2) olemasoleva süsteemi rekonstrueerimine;
- 3) süsteemi uuendamine;
- 4) süsteemi hooldamine.

Maaparandussüsteem

Süsteem on kinnisaja oluline osa tsiviilseadustiku üldosa seaduse tähenduses.

Süsteemi reguleeriv võrk võib paikneda muu sihtotstarbega maal, kui see on vajalik maatulundusmaal paikneva reguleeriva võrgu toimimiseks.

Süsteemi ehitamise nõuded

- Süsteemi ehitamine toimub loamenetluse (süsteemi projekteerimistingimused, ehitus- ja kasutusluba) alusel. Menetleb PMA. Regulatsioon on analoogne EhS-ga.
- Lihtsustatud on maaparanduse väikesüsteemi ehitamise ja loamenetluse regulatsiooni.
- Väikesüsteemi määratlemine:
  - süsteem paikneb ühel kinnisasjal või ühe omaniku mitmel kinnisasjal;
  - süsteemi maa-ala suurus ei ületa 50 ha.

Maaparandussüsteemi ehitusluba

- Tavasüsteemi ehitusluba kehtib 7 a, ehitamisega peab alustama 2 a jooksul. Põhjendatud juhul saab kehtivust muuta.
- Väikesüsteemi ehitusluba kehtib 3 a, kui ehitamisega on alustatud, saab luba pikendada kuni 2 a võrra.
- Kui süsteemi rekonstrueerimine toimub avalikes huvides teise isiku vajadusest lähtuvalt, määrab PMA rekonstrueerimise lõpetamise tähtpäeva.

Ettevõtjatele esitatavaid nõudeid

- Süsteemi ehitamisega seotud tegevusaladel (maaparanduse uurimistöö, projekteerimine, omanikujärelevalve, ekspertiis ja ehitus) on ettevõtjatele kehtestatud teatamiskohustus.
- Suurendatud on vastutava spetsialisti vastutust ja erialast võimekust:
  - vastutav spetsialist kinnitab oma õiguslikku seotust ettevõtjaga;
  - ettevõtja määrab vastutava spetsialisti, kes vastutab konkreetse projekti või objekti eest;
  - vastutav spetsialist teeb asjakohase erialase töö kas ise või peab selle üle kontrollima;
  - enamuses aladel on kehtestatud täienduskoolituse kohustus;
  - süsteemil ei või omanikujärelevalvet teha ettevõtja, kes on seda süsteemi projekteerinud, teinud projektile ekspertiisi või seda ehitab.

MATER ja MSR

- Juriidilises mõttes jätkavad senised registrid endist tegevust.
- Registrisse kantavaid andmeid on täpsustatud.

Maaparandushoid

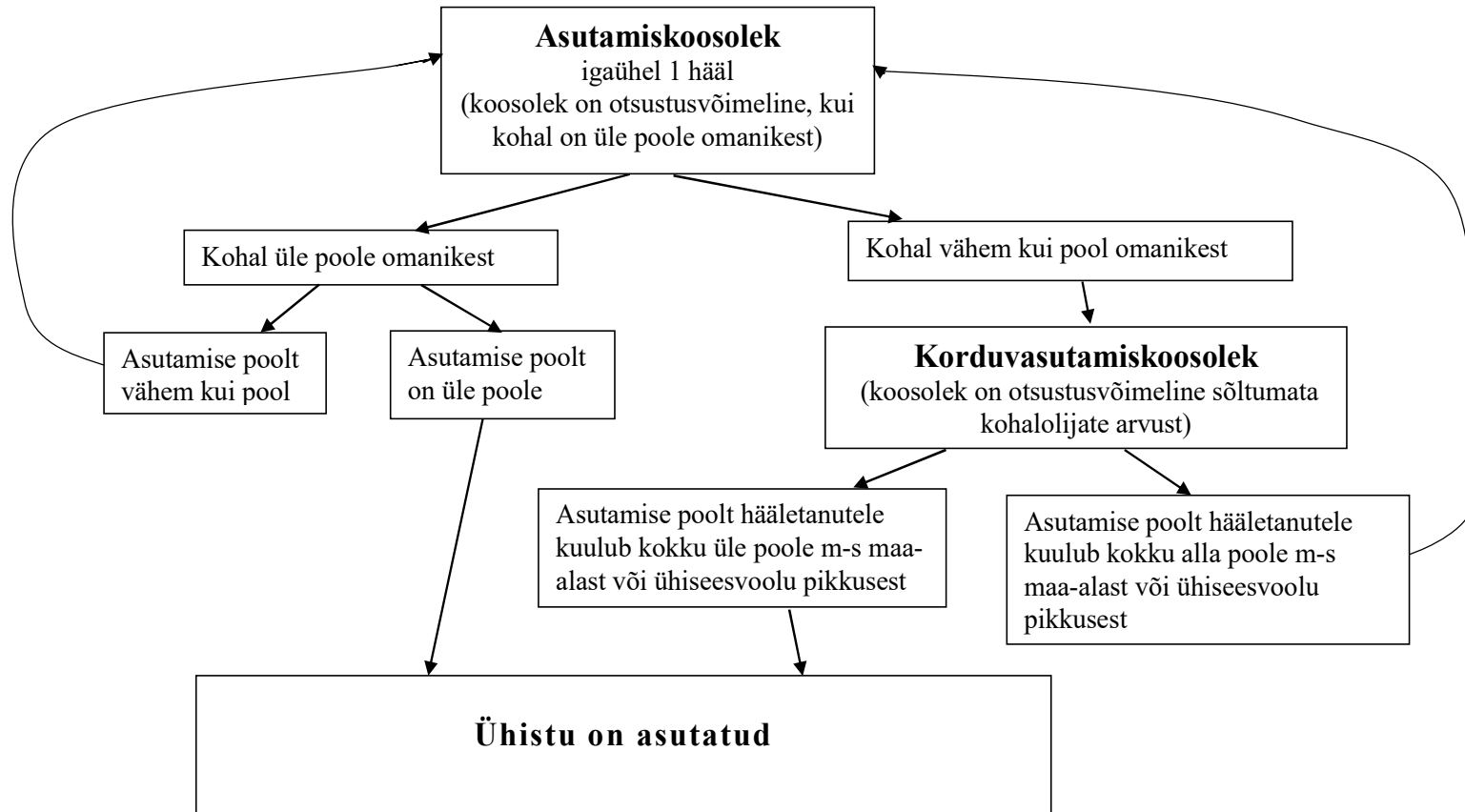
- Maaparandushoiu kohustus on:
  - süsteemi omanikul;
  - maaparandusühistul tegevuskavas ettenähtud ulatuses;
  - riigil riigi poolt korrashoitavatel ühiseesvooludel (*riigi eesvool*).
- Süsteemide toimimise tagamiseks:
  - sätestati keelatud tegevused või olukorrad süsteemidel;
  - kehtestati eesvoolude kaitsevöönd ja seal inimtegevuse piirangud;
  - täpsustati süsteemi mõjutava muu ehitise kavandamise regulatsiooni:
    - sätestati süsteemi lisavee juhtimise tingimused;
    - sätestati avalikes huvides tehtavast tegevusest tulenev süsteemi uuendamine.
- Riigi eesvooludel hoiukohustuse täpsustamine:
  - PMA korraldab suuremahulise hoiutöö;
  - omanik kõrvaldab väiksemad voolutakistused;
  - PMA-l on kobraste jahiks õigus sõlmida jahimeestega leping.

Maaparandusühistud

- Ühistu on maaparandushoiutööde ühiseks korraldamiseks asutatud eritüübiline eraõiguslik juriidiline isik.
- Ühistu tegevused:
  - ühiseesvoolude hooldamine ja uuendamine (ühishoid);
  - süsteemi toimimisega seotud avalikust või ühistu liikmete ühisest huvist tulenevad tegevused.
- Ühistu asutamine on vabatahtlik.
- Asutatud ühistus on kõik süsteemi omanikud ühistu põhiliikmed.
- Ühistu asutamiseks korraldavad huvitatud isikud süsteemi omanikele ettevalmistava koosoleku.
- Asutamiseks taotletakse PMA-st:
  - ühistu tegevuspiirkonna kaart;
  - õiend ühistu liikmete kohta.

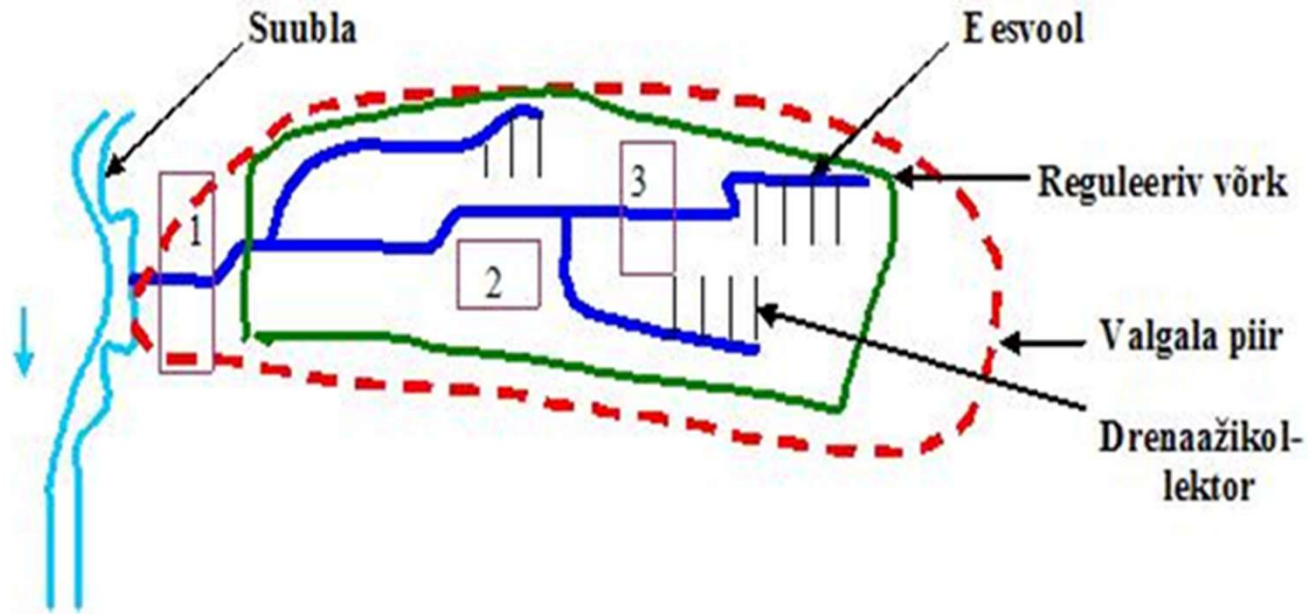
Ühistu asutamine

Muud otsused (igaühel 1 hääl, poolthälte enamus):

- häälte jagunemine järgmistel üldkoosolekutel
- põhikirja vastuvõtmine
- juhatuse valimine

Ühisesvoolude hoiukulud

$$o_{i\%} = \frac{(l_i + f_i) * 100}{L + F}$$

1 ha = 1 km

L - ühisesvoolude kogupikkus ühistu tööpiirkonnas

F - reguleeriva võrgu pindala ühistu tööpiirkonnas

l_i - liikme ühisesvoolu pikkus

f_i - liikme reguleeriva võrgu pindala

$o_{i\%}$ - liikme osa suurus ühisesvoolu hoiukohustuses väljendatuna protsentides kogu hoiukohustuse suurusest

Ühistu põhikiri ja üldkoosolek

- Lisaks MTÜ seaduses sätestatule määratakse põhikirjas:
  - muudeks tegevusteks vajalike maksete määramise alused;
  - häälte jagunemine üldkoosolekul.
- Liikmete häälte jagunemise põhimõtted:
  - igal liikmel on üks hääl;
  - häälte arv sõltub liikme ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suurusel;
  - liikmel on hääli võrdeliselt tema kinnisasjal paikneva süsteemi maa-ala pindalaga;
  - üldkoosolekul võib liikmel olla kuni 2/5 häälte üldarvust.
- Üldkoosoleku otsused võetakse vastu koosolekul osalenud liikmete poolthäälte enamusel.

Ühistu tegevuskava

- Ühishoiu ja muude vajalike tegevuste planeerimiseks korraldab juhatus tegevuskava koostamise.
- Tegevuskavas määratakse:
  - ühiselt korrahoitavad ehitised;
  - tööde mahud ja vajalikud rahalised vahendid aastate kaupa;
  - tööde ajakava;
  - liikmete kulude suurus ja tasumise tähtajad;
  - kava kehtimise tähtaeg (vähemalt 2 aastat).
- Tegevuskava täitmise eest vastutab juhatus, muu maaparandushoiu eest omanikest liikmed.

Liikmete maksed

- Osamaks on ühistu põhiliikme ühekordne makse põhiliselt ühistu asutamiskulude katteks.
- Hoiukulud on tegevuskava alusel ühishoiuks vajalikud kulud.
- Poldriühistute veetaseme reguleerimise kulu tasuvad kõik isikud, kelle maalt vesi ära pumbatakse.
- Põhikirjaga võib ette näha:
  - liikmemaksu tasumise kohustuse või korra;
  - maksed muudeks liikmete ühishuvides või avalikes huvides tehtavateks tegevusteks.

Varem rajatud süsteemile kasutusloa andmine

Enne 2003. a 1. juulit ehitatud süsteemi MSR-i kandmiseks kehtivad põhimõtted:

- Süsteem on nähtav olemasolevalt kaardilt:
  - kui on korras, tehakse kanne ilma omaniku nõusolekuta;
  - kui süsteem vajab rekonstrueerimist, tehakse kanne juhul kui omanikud, kelle maal on üle $\frac{1}{2}$ süsteemi maa-alast või ühisesvoolu pikkusest, taotlevad projekteerimistingimused.
- Kui süsteemi andmed ei ole nähtavad olemasolevalt kaardilt, korraldab omanik mõõdistamisjoonise koostamise.
  - kui süsteem on korras, kantakse see mõõdistamisjoonise alusel registrisse;
  - kui süsteem vajab rekonstrueerimist, tehakse kanne juhul, kui omanikud, kelle maal on üle $\frac{1}{2}$ süsteemi maa-alast või ühisesvoolu pikkusest, taotlevad projekteerimistingimused.
- Nimetatud regulatsiooni alusel saab süsteeme MSR-i kanda kuni 31.12. 2025.

Eelmise seaduse ajal ehitatud ebaseaduslik maaparandussüsteem

- Sellisele süsteemile võib anda kasutusloa, kui see vastab nõuetele.
- Vastavuse hindamise aluseks on:
  - ehitusprojekt või
  - mõõdistamisjoonis
- Nimetatud regulatsiooni alusel saab süsteeme MSR-i kanda kuni 31.12. 2021.

Olemasoleva ühistu tegevuse jätkamine

- Olemasoleva tegevuse jätkamine uue seaduse alusel otsustatakse üldkoosolekul osalenud põhiliikmete poolthäälte enamusel.
- Nimetatud ühistu esitab hiljemalt 31.12 2019 registripidajale:
  - avalduse;
  - põhikirja;
  - üldkoosoleku protokoll;
  - PMA õiendi;
  - PMA arvamuse põhikiri maaparandusseadusele vastavuse kohta.
- Kui ühistu ei vii oma põhikirja seadusega vastavusse, käsitletakse teda tavalise MTÜ-na. Peab muutma nime ja põhikirja hiljemalt 31.12.2019.

MAAELUMINISTEERIUM

Seadus jõustub 01.01.2019

Aitäh kuulamast!

olev.krist@agri.ee
625 6243